

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Nadejda Toma,

Judecători - Anatolie Țurcan, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Jereghi Anatolie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Gîlca Gheorghe xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.08.2016 - 07.12.2017;

Instanță de apel: 22.01.2018 - 07.02.2018;

Instanță de recurs: 13.04.2018 - 12.06.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei sediul Central din 07 decembrie 2017, Gîlca Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(1) Cod penal, la 1 an 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Conform art.art.85 alin.(1), 87 Cod penal, prin cumul de sentințe, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 1 an 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 450 unități convenționale, echivalentul a 9 000 lei, stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 12 aprilie 2016, pedepsele urmând a fi executate separat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că, Gîlca Gheorghe la 26 iunie 2016, aproximativ la ora 05:13, aflându-se în stația ÎCS „Petrom-Moldova” SA, Peco-92, amplasată în s. Mitoc r-nul Orhei, acționând cu intenția directă de a dobândi bunurile altei persoane, prin înșelăciune, insuflându-i convingerea lui Guțan Oleg, care activa în calitate de operator la stație, că va achita benzina, a solicitat să-i alimenteze automobilul cu 92,37 litri cu benzină A95, în sumă de 1 473,54 lei, însă careva acțiuni nu a întreprins întru realizarea promisiunii privind achitarea pentru benzina livrată, ilegal însușind-o, cauzându-i astfel ÎCS „Petrom-Moldova” SA, Peco-92 o daună materială în sumă de 1 473,54 lei.

3. *Avocatul Jereghi Anatolie în numele inculpatului* a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu încetarea procesului penal din motivul intervenirii actului de amnistie.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, inculpatul a fost anterior condamnat prin sentința Judecătoriei Orhei din 12 aprilie 2016 în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal, la amendă în mărime de 450 unități convenționale, echivalentul a 9 000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani, iar pedeapsa cu amendă inculpatul la executat-o integral, motiv pentru care instanța nu urma să aplice prevederile art. art.85 alin.(1), 87 Cod penal.

La fel, apelantul a considerat că nu este prezentă nici starea de recidivă.

Apărătorul a mai invocat că în privința inculpatului Gîlca Gheorghe urmează a fi aplicat actul de amnistie în baza art.2 din Legea „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

3.1. Inculpatul a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă sub formă de amendă.

În motivarea cerințelor sale inculpatul a invocat că, paguba materială a fost restituită iar partea vătămată nu are careva pretenții, el se căiește de cele comise și-i pare rău, a comis fapta într-un moment de elan tineresc și nu a conștientizat consecințele ei, amenda stabilită prin sentința anterioară a fost achitată.

Subsidiar a invocat că, între timp au survenit modificări la legea penală, fiind modificat art.111 Cod penal, cu excluderea lit. e), astfel antecedentul penal este stins și nu se aplică prevederile art.34 alin.(1) Cod penal, la fel, nu pot fi aplicate nici prevederile art.82 alin.(2) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Jereghi Anatolie în numele inculpatului, admis apelul declarat de inculpat, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Gîlca Gheorghe i-a fost stabilită pedeapsa 1 an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, iar potrivit art.85 alin.(1), (2) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată a fost adăugată în întregime pedeapsa complementară stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 12 aprilie 2016, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a conchis corect că inculpatul Gîlca Gheorghe a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(1) Cod penal, împrejurări constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală.

4.2. Cu referire la pedeapsa aplicată, instanța de apel a stabilit că la momentul săvârșirii faptei, 26 iunie 2016, sancțiunea infracțiunii respective prevedea pedeapsa cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani, iar în temeiul art.16 alin.(3) Cod de procedură penală, infracțiunea respectivă se califică ca mai puțin gravă.

Inculpatul și-a recunoscut vina, a declarat că se căiește sincer de cele comise, a achitat prejudiciul material, iar partea vătămată nu are pretenții față de inculpat.

În cererea de apel declarată de către inculpat, acesta a solicitat aplicarea în privința sa a unei pedepse mai blânde sub formă de amendă.

Totodată, inculpatul Gîlca Gheorghe a fost anterior condamnat prin sentința Judecătorei Orhei din 12 aprilie 2016 în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal, la amendă în mărime de 450 unități convenționale, echivalentul a 9 000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani (f.d.36-38).

Prin copia autenticată a ordinului de plată nr.6967279 din 29 aprilie 2016, rezultă că Gîlca Gheorghe a achitat suma de 4 500 de lei cu titlu de achitare a amenzii aplicate prin sentința Judecătorei Orhei din 12 aprilie 2016, însă inculpatul nu a executat pedeapsa complementară aplicată - privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

Astfel, instanța de apel cu trimitere la prevederile art.111 alin.(1) lit. e) Cod penal, a indicat că, deși inculpatul Gîlca Gheorghe a achitat amenda stabilită prin sentința Judecătorei Orhei din 12 aprilie 2016, acesta totuși avea antecedente penale în baza sentinței respective, dat fiind că la data comiterii infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, 26 iunie 2016, inculpatul nu executase integral pedeapsa aplicată prin sentința nominalizată.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, cu trimitere la prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, instanța de apel a ajuns la concluzia de a stabili inculpatului pedeapsa sub formă de 1 an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, dat fiind că infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(1) Cod penal a fost comisă în stare de recidivă, în temeiul art.85 alin.(1) și (2) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată, instanța de apel a adăugat în întregime pedeapsa neexecutată complementară stabilită prin sentința Judecătorei Orhei din 12 aprilie 2016, stabilindu-i lui Gh. Gîlca pedeapsa definitivă sub formă de 1 an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani.

4.3. Cu referire la apelul declarat de avocatul Anatolie Jereghi în interesele inculpatului, instanța de apel a indicat că, conform materialelor dosarului, contrar prevederilor art.57 Cod penal, inculpatul Gîlca Gheorghe a săvârșit nu pentru prima dată o infracțiune, iar după săvârșirea infracțiunii, inculpatul nu s-a autodenunțat de bună voie, precum și nu a contribuit activ la descoperirea acesteia.

Mai mult, examinarea cauzei în prima instanță a avut loc în lipsa inculpatului, acesta fiind anunțat în căutare.

De altfel, Gh. Gîlca a fost reținut la 10 ianuarie 2018, la data de 11 ianuarie 2018 a recepționat copia sentinței primei instanțe, iar apel a declarat invocând circumstanțe care exclud concluzia că acesta s-ar fi autodenunțat de bună voie sau ar fi contribuit activ la descoperirea infracțiunii.

5. Avocatul Jereghi Anatolie în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct.10), 11) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu încetarea procesului penal din motivul intervenirii actului de amnistie.

În motivarea recursului a indicat că, la aplicarea pedepsei lui Gîlca Gheorghe sub formă de închisoare pe termen de 1 an, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, potrivit legii nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, au fost

modificate prevederile art.75 alin.(2) Cod penal.

Astfel contrar noilor modificări ale legislației, instanța de apel a aplicat inculpatului pedeapsa cea mai aspră și anume închisoare pe termen de 1 an, pedeapsă care are un caracter excepțional și care poate fi aplicată doar în situația în care o altă pedeapsă este insuficientă.

Apărarea consideră că, instanța de apel neîntemeiat a respins solicitarea de a înceta procesul penal în legătură cu intervenirea actului de amnistie, potrivit prevederilor art.2 al Legii „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Argumentează recurentul că fapta, pentru care a fost condamnat inculpatul Gîlcă Gheorghe, a fost comisă la 26 iunie 2016, până la intrarea în vigoare a prevederilor legii cu privire la amnistie, pedeapsa prevăzută de art.190 alin.(1) Cod penal este mai mica de 7 ani, prejudiciul material a fost restituit integral, fapt confirmat prin cererea cu privire la renunțarea la pretenții pecuniare față de inculpat din 20 decembrie 2016 (f.d.79, 89), iar inculpatul încă de la începutul examinării acestei cauze penale, la faza urmăririi penale a recunoscut integral vina în săvârșirea infracțiunii și sincer s-a căit de cele comise.

Susține recurentul că, faptul căinței active a lui Gîlca Gheorghe se denotă și din repararea benevolă a prejudiciului cauzat părții vătămate prin infracțiune, precum și repararea daunelor cauzate ca urmare a comiterii infracțiunii.

Nu pot fi reținute argumentele instanței de apel cu referire la faptul că, față de Gîlcă Gheorghe nu poate fi aplicat actul de amnistie din considerentul că nu întrunește condițiile art.57 Cod penal, și anume faptul că ultimul anterior ar mai fi comis o infracțiune, astfel nefiind întrunite condițiile căinței active, deoarece contravine recomandării nr.97 din 9 februarie 2017 a Curții Supreme de Justiție cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr.210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În prezenta speță, se atestă că în cadrul judecării cauzei în curtea de apel, care este o continuare a judecării fondului cauzei și o fază a judecării cauzei, Gîlca Gheorghe a depus cerere prin care a solicitat aplicarea în privința sa a legii privind amnistia, specificând că recunoaște vina și se căiește sincer de cele săvârșite, restituind integral prejudiciul cauzat părții vătămate, solicitare care a fost susținută și de către acuzatorul de stat, în pofida faptului că în decizia curții de apel se face mențiunea că acuzatorul de stat a solicitat respingerea cererii de aplicare a amnistie.

6. Asupra recursului a prezentat referință procurorul, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece inculpatul, contrat prevederilor art.57 Cod penal, nu a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, nu s-a autodenunțat de bună voie, precum și nu a contribuit activ la descoperirea acesteia.

7. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și cu dispunerea încetării procesului penal.

În cazul în care se constată că există circumstanțele stipulate de art.391 alin.(1) pct.6) Cod penal, adică există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că, drept temei pentru declararea recursului, au fost invocate prevederile art.427 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau este anulată de un act de amnistie.

Instanța de recurs atestă, că avocatul critică soluția instanței de apel prin care a fost respinsă solicitarea de aplicare în privința inculpatului a Legii nr.210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În acest sens, instanța de recurs reține, că la 09 septembrie 2016 au intrat în vigoare prevederile Legii nr.210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Potrivit art.(1) alin.(1), (4) al Legii nominalizate, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art.art.2-9, 11 și 12.

Potrivit art.2 alin.(1) al aceleiași Legi, procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa închisorii pe termen de 7 ani.

Potrivit alin.(2) al aceleiași articol, încetarea procesului penal conform alin.(1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.

Procedura de aplicare a amnistiei față de persoanele inculpate reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, indică expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în lege.

Faza judecării cauzei, în conformitate cu prevederile din Codul de procedură penală, include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar.

Totodată, se evidențiază că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanța urmează să determine, dacă inculpatul a manifestat căință activă față de fapta infracțională comisă, care se apreciază în conformitate cu criteriile stabilite de art.57 Cod penal.

Din conținutul art.57 Cod penal, trebuie de înțeles că liberarea de răspundere penală, în legătură cu căința activă, este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune.

În același context, urmează a se reține că, pentru aplicarea amnistiei față de

inculpat, este suficient ca ultimul să întrunească cel puțin unul din criteriile enumerate supra.

Din materialele cauzei se constată că, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, la 07 februarie 2018, inculpatul Gîlca Gheorghe a înaintat cerere, prin care a solicitat încetarea procesului penal conform Legii nr.210 din 29 iulie 2016 (f.d.168), care a fost respinsă de către instanță, din motiv că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea actului de amnistie, fiind anterior condamnat, nu s-a autodenunțat de bunăvoie și nu a contribuit activ la descoperirea infracțiunii.

Reieșind din circumstanțele expuse supra, Colegiul lărgit consideră, că inculpatul, întrunește condițiile prevăzute la art.1 al Legii nr.210 din 29 iulie 2016 și în privința acestuia pot fi aplicate aceste dispoziții legale, iar procesul penal urmează a fi încetat în legătură cu intervenirea amnistiei, deoarece inculpatul a recunoscut vina integral, fapt ce rezultă din cererea acestuia depusă în ședința de judecată în instanța de apel (f.d.168) și a reparat prejudiciul material cauzat părții vătămate (f.d.120, 155).

Totodată, Colegiul penal atestă, că soluția instanței de apel este neîntemeiată din motiv că la adoptarea acesteia nu s-a ținut cont de faptul că Legea nr.210 nu impune expres anumite restricții de aplicare a amnistiei în privința persoanelor care anterior au fost condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Or, art.10 alin.(1) lit. g) a Legii nr.210 din 29 iulie 2016, stabilește că nu se aplică amnistia, în privința persoanelor ce au fost condamnate anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând, în tot sau în parte, pedeapsa închisorii.

Din materialele cauzei, se reține faptul, că inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Orhei din 12 aprilie 2016 în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal, care potrivit art.16 Cod penal, se califică ca infracțiune ușoară.

Prin urmare, Colegiul lărgit apreciază că, în speță, se constată existența circumstanțelor prevăzute de art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care exclud tragerea la răspundere penală, deoarece a intervenit Legea nr.210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, motiv pentru care urmează a fi dispusă încetarea procesului penal în privința lui Gîlca Gheorghe conform prevederilor legii menționate, pentru infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(1) Cod penal.

Totodată, urmează a fi indicat faptul că, instanța de apel la capitolul individualizării pedepsei inculpatului, a aplicat prevederile art.85 alin.(1) Cod penal, adăugând în întregime pedeapsa complementară stabilită prin sentința Judecătorei Orhei din 12 aprilie 2016. Deoarece hotărârile adoptate pe caz urmează a fi casate în latura penală, pedeapsa complementară stabilită prin sentința Judecătorei Orhei din 12 aprilie 2016, sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, urmează a fi executată de sine stătător.

8. În conformitate cu art.391 alin.(1) pct.6), 434, 435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Jereghi Anatolie în numele

inculpatului, în cauza penală în privința lui **Gilca Gheorghe xxxxx**, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018 și sentința Judecătorei Orhei sediul Central din 07 decembrie 2017, în latura penală și dispune:

Încetarea procesului penal în privința lui **Gilca Gheorghe xxxxx** intentat în baza art.190 alin.(1) Cod penal, conform prevederilor art.2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În rest hotărârile contestate se mențin.

Pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Orhei din 12 aprilie 2016 urmează a fi executată de sine stătător.

Gilca Gheorghe xxxxx urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 iulie 2018.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Anatolie Țurcan

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Victor Boico